GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 192. Joi 29 Augustŭ (10 Septemvre). 1885.

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de mâne ḍiarulŭ nu va apăré decâtŭ Vinerĭ séra.

Brașovŭ, 28 Augustŭ (9 Sept.) 1885.

In numĕrulŭ nostru de alaltaerĭ amŭ publicatŭ sentința judecătorésca, prin care d-lŭ advocatŭ Patița din Alba-Iulia a fostŭ condamnațĭ la șése sĕptĕmânĭ arestŭ, pentru că a mărturisitŭ, că a primitŭ cu poșta 20 esemplare din romanulŭ originalŭ „Horea“ și a vêndutŭ din ele la prietinĭ și cunoscuțĭ 17 esemplare.

Condamnarea s'a făcutŭ pe basa paragrafului 24 alŭ legei de presă absolutiste (patenta împĕrătéscă dela 27 Maiu 1852,) care este încă susținută pentru Transilvania. In acestŭ paragrafŭ se ḍice, că este culpabilŭ acela, care lățesce în esercitarea meseriei sale, tipăriturĭ de cuprinsŭ penalŭ séu de acele, despre care scie că suntŭ oprite; mai departe acela, care face negoțŭ nepermisŭ séu secretŭ cu astfelŭ de tipăriturĭ, orĭ le vinde la locurĭ publice, bibliotecĭ ș. a. séu le împărțesce între alții, cu scopŭ de a le lăți.

Casulŭ penalŭ prevĕḍutŭ în § 34 alŭ patentei împĕrătesei din 1852 presupune prin urmare o rea intențiune din partea celui ce a lățitŭ tipăriturĭ, ce cadŭ sub pedépsă. Celŭ ce le rĕspândesce trebue sĕ aibă consciința, că nu este permisŭ acésta; altmintrelea nu póte esista nicĭ o penalitate.

Este fórte greu a stabilí, când o carte séu altă scriere este a se considera ca una de cuprinsŭ penalŭ; mai alesŭ într'unŭ statŭ constituționalŭ va fi greu de a se indica marginea, dela care începe penalitatea, afară de acele casurĭ unde orĭ și cine póte cunósce, că scrierea este de unŭ cuprinsŭ penalŭ. De aceea mai alesŭ încâtŭ privesce cărțile, ce se vêndŭ prin librării, fiă interne, fiă din afară, nu póte sĕ se orienteze particularulŭ, decâtŭ numai fiindu'i cunoscutŭ, că guvernulŭ a interḍisŭ cutare séu cutare opŭ.

Se nasce acum întrebarea, décă d-lŭ advocatŭ Patița a rĕspânditŭ cu intențiune esemplare din romanulŭ „Horea“, sciindŭ că cuprinsulŭ lui este penalŭ și că cartea este oprită? Din sentință și motivele subscrise de subjudele din Alba-Iulia, Vaina, nu aflămŭ nimicŭ cu privire la intențiunea advocatului Patița, ci într'ênsele se ia de basă numai și numai mărturisirea acusatului, că din 20 esemplare, ce-a primitŭ, a vêndutŭ 17. Ce e și mai surprinḍĕtorŭ, nu aflămŭ din actele memorate ale judecătorului nimicŭ nicĭ despre cuprinsulŭ romanului din cestiune; se ḍice numai că e „de cuprinsŭ dușmănosŭ patriei și de natură, de-a ațița ura naționala.“ Cum, ce și prin ce?... nu se spune. Pe lângă acésta nicĭ în sentință, nicĭ în motive nu se afirmă cu nicĭ unŭ cuvêntŭ, că numita carte ar fi fostŭ oprită de guvernŭ; dar aflămŭ din motive că acusatulŭ a declaratŭ că, după șciința lui, romanulu „Horea“ nu se numĕră între cărțile oprite.

Nu ne aducemŭ aminte în adevĕrŭ sĕ fi cetitŭ undeva că romanulŭ „Horea“ ar fi opritŭ, dér după mintea sănătósă a ori și cui nicĭ nu mai avea sensŭ oprirea lui, după ce a fostŭ permisă de ministerŭ vêndarea cărții „Revoluțiunea lui Horea“ de N. Densușanŭ și după ce autorulŭ romanului declară, că la compunerea cărticelei sale a luatŭ de basă actele istorice, publicate în numita carte.

De sigurŭ, că d-lui advocatŭ Patița, din asemenĭ considerațiunĭ, nicĭ prin minte nu i-a trecutŭ, că romanulŭ „Horea“ póte sĕ aibă unŭ cuprinsŭ penalŭ, când elŭ face istoriă în formă de dialogŭ, și — accentuămŭ din nou — rĕmâne a se dovedi cu citate positive din acelŭ romanŭ, de este în adevĕrŭ vrășmașŭ statului séu nu?

Unde este dér o urmă de rea intențiune în modulŭ de procedere alŭ d-lui advocatŭ? Décă judecătorulŭ nu scie sĕ ne spună nimicu despre acésta, cum amŭ sci noi? Décă acelașĭ judecătorŭ nu ne scie spune de este opritŭ séu nu romanulŭ „Horea,“ de unde vomŭ sci noi?

Una însĕ resultă neîndoiosŭ atâtŭ din sentință câtŭ și din motivele ei, că o faptă penală în sensulŭ legei nu esistă în casulŭ de față, căcĭ împrejurarea ca d-lŭ advocatŭ Patița a primitŭ dela vre unŭ prietinŭ unŭ numĕrŭ de esemplare prin poștă și a vêndutŭ din ele amicilorŭ și cunoscuțilorŭ sĕi, fără a i se dovedi réua intențiune, nu invólvă după lege nicĭ cea mai mică penalitate.

Stămŭ dér față cu o sentință pe care, oricâtŭ de mare silință ne-amŭ da, nu-o putemŭ înțelege decâtŭ numai décă vomŭ avé în vedere anormala situațiune creată prin agitările pressei maghiare și prin influința ce-o are acésta agitațiune chiar și asupra acelora, ce suntŭ datori a ținé cumpĕna dreptății mai pre susŭ de curentulŭ pasiunilorŭ produse de politica ḍilei.

Ne surprinde și faptulŭ că subjudele din Alba-Iulia a alesŭ pedépsa cea mai aspră pentru d-lŭ Patița și n'a făcutŭ usŭ de împuternicirea ce i-o dă legea, ca sĕi prefacă pedépsa arestului în pedépsă bănéscă. Acésta, în legătură cu cele atinse mai susŭ, face asuprĕ-ne impresiunea că nu „siguranța statului“ a jucatŭ rolulŭ principalŭ la urmărirea d-lui advocatŭ Patița, ci tendința de a-i da acestui zelosŭ naționalistŭ o lovitură nimicitóre morală și materială.

Nu cumva a jucatŭ în acésta afacere rolulŭ sĕu tristŭ și pofta de denunțare, ce predomină sufletele unorŭ ómenĭ slabĭ și făr' de caracterŭ?

In orĭ și ce casŭ trebue sĕ regretămŭ adêncŭ, că a fostŭ cu putință și aḍĭ în anulŭ Domnului 1885 sĕ se aducă o sentință lipsită de motive temeinice, ca cea memorată. Trebue sĕ presupunemŭ, că acusatulŭ a apelatŭ și așteptămŭ cu nerăbdare sentința forului mai înaltŭ.

Și până atuncĭ însĕ nu putemŭ sĕ nu le ḍicemŭ conlocuitorilorŭ noștri maghiarĭ, în a cărorŭ mână se află aḍĭ justiția: Cu câtŭ puterea vóstră e mai mare aḍĭ, cu atâtŭ mai multŭ sĕ ve feriți de a da sentințe nedrepte, căcĭ odată veți trebuí sĕ respundețĭ înaintea tribunalului istoriei!

Perchisițiunĭ domiciliare.

Ni se scrie din Cohalmŭ cu data de 8 Septemvre:

»In ḍilele trecute, de vre-o sĕptĕmână, a venitŭ la adresa părintelui administratorŭ protopopescŭ și parochŭ gr. or. în Cohalmŭ, o proclamațiune din România prin poștă, și aflându-se părintele administratorŭ tocmai la oficiulŭ postalŭ a desfăcutŭ cuverta și a aflatŭ într'ênsa o hârtiă tipărită cu roșu. Magistrulŭ postalŭ, care e prietenŭ cu d. parochŭ, a cerutŭ sĕ véḍă ce e scrisŭ pe acea hârtiă, și părintele până a nu ceti încă i-a dat'o. Magistrulŭ poștalŭ după ce ceti ḍise: *„Domnule, asta nu ți-o mai dau că e revoluțiă“*, ér părintele administratorŭ ii respunse: »Nicĭ n'am lipsă de ea, dacă e vorba în ea de revoluțiă«.

Dér ce sĕ veḍĭ? Erĭ în 7 Septemvre pela 6 óre séra părintele administratorŭ se pomenesce că-i calcă casa d-sale procurorulŭ din Ibașfalĕu, judele criminalŭ dela judecătoria din Cohalmŭ împreună c'unŭ notarŭ și cu doi martorĭ. Aceștia au rĕscolitŭ tóte cărțile, archiva protopopéscă și parochială și tóte protocólele de gestiune, pulpitulŭ mesei unde avea epistolele ș. a., ba nicĭ măcarŭ patrahirulŭ cu molitvelniculŭ, unde era și sfânta cuminecătură, n'au rĕmasŭ nemișcate, c'unŭ cuvêntŭ s'a făcutŭ cea mai minuțiósă perchisițiă în tóte odăile d-sale, dér nu au aflatŭ nimicŭ. Biéta preotésă cu cincĭ copii, vĕḍêndŭ atâta putere de domnĭ dela judecată că-i cuprinde casa și facŭ cercetărĭ, s'au speriatŭ tare.

Sêrmană preoțime română, totŭ suspițiunată a fostŭ ea și înainte și după 1848 și până astăḍĭ vedemŭ, că bieții preoții noștri, carĭ în cea mai mare parte trăescŭ numai după córnele plugului, suntŭ espușĭ la cele mai grave urmărirĭ și neajunsurĭ. Când vorŭ lua sfêrșitŭ aceste triste împrejurărĭ?

Suntŭ câteva sĕptĕmânĭ de când ḍiarele din Clușiu erau alarmate de faima că se va înființa acolo unŭ ḍiarŭ românescŭ. „Ellenzék“ a protestatŭ solemnelŭ. Unŭ amicŭ alŭ fóei nóstre de lângă Prutŭ ne trimite următorulŭ articulŭ ca rĕspunsŭ la espectorarea fóiei opoziționale maghiare:

Ḍiarŭ românŭ în Clușiu.

Mare dosă de nerușinare trebue sĕ aibă cineva, când strigă prin ḍiare în tótă lumea ca țiganulŭ din poveste: »Luati-lŭ de sub mine că mĕ omóră!« Tocmai așa mi se pare și spaima lui »Ellenzék,« când ḍice cumcă în Clușiu va apăré unŭ ḍiarŭ românŭ.

Mai alesŭ cuvintele următóre facŭ pe omŭ de nu scie, sĕ rîḍă séu sĕ se indigneze? Elŭ esclamă: »*In acestŭ orașŭ (în Clușiu) românismulŭ îndrăsnesce a cugeta la întemeiarea unui ḍiarŭ românŭ.* Ce însemnéză acésta?«

Dar întrebămŭ și noi pe jupânulŭ »Ellenzék«: Cu ce dreptŭ ar vré dumnélui sĕ interḍică Românilorŭ, celorŭ mai vechĭ locuitorĭ din orĭ care orașŭ, orĭ care colțișorŭ alŭ Transilvaniei, alŭ Bănatului, alŭ Bihorului și alŭ Maramureșului, unde 75/100 suntŭ Românĭ și numai 25/100 alte amestecăturĭ: Ungurĭ, Armenĭ, Nemțĭ, Slavonĭ, și mare parte jidanĭ, ḍicŭ: cu ce dreptŭ ar vrea sĕ interḍică Românilorŭ înființarea unui ḍiarŭ în limba lorŭ?

Cine este mĕ rogŭ jupânulŭ „Ellenzék,“ că merge până acolo cu órba-i pretensiune, ca Românii din Transilvania, unde toțĭ locuitorii Transilvaniei, de orĭ ce naționalitate, vorbescŭ românesce, pe când cu limba maghiară poțĭ muri de fóme în cele mai multe localitățĭ — nicĭ sĕ scrie ei pentru ei în limba lorŭ propriă, necum sĕ mai vorbéscă? — Dar cu ce dreptŭ totŭ jupânulŭ »Ellenzék« (și cu elŭ mai multe ḍiare ungurescĭ) pretinde ca în Bucurescĭ, capitala Regatului României, sĕ aibă Ungurii nu numai ḍiarulŭ ungurescŭ, pe care ilŭ au deja de multŭ, fără sĕ-i oprescă Românii din România, dar pretindŭ cu tótă obrăsnicia ḍiarele ungurescĭ, sĕ se înființeze și în Bucurescĭ „Kulturegylet«-ulŭ ungurescŭ, pentru a maghiarisa pe cetățenii românĭ din România? (S'a și înființatŭ o filială în Bucurescĭ. — Red.)

Apoi ce dovadă mai trebue Europei — lumei întregĭ — despre marea și frumósa libertate și toleranță ungurésca, față cu asemenea pretențiunĭ, când chiar ḍiarele ungurescĭ arată lumei marĭ, că ei nu vréu nicĭ atâta sĕ sufere în Transilvania, ca Românii sĕ aibă unŭ ḍiarŭ alŭ lorŭ. Ba mai multŭ! Că Românulŭ nicĭ sĕ îndrăsnéscă a cugeta! Auḍițĭ! Până și cugetarea le este interḍisă Românilorŭ!

Acésta este constituțiunea cea mai liberală pe sub sóre; acésta e toleranța, concesiunea și sĕmênța de înfrățire pe care Ungurii o dorescŭ, dar Românii încăpățânațĭ nu vorŭ sĕ scie, decâtŭ de agitațiunĭ și de ațîțarea urei contra Ungurilorŭ mărinimoșĭ.

Ungurii n'ar trebuì sĕ-şĭ facă de capŭ, n'ar trebuì sĕ strige contra agitaţiunei Românilorŭ, pe care încă nu o au întâlnitŭ de când s'au urcatŭ la vêrfulŭ puterei.

Sĕ nu strige ca copilulŭ celŭ rĕsfăţatŭ, care în rĕsfăţulŭ sĕu striga pe strade de se spĕriau vecinii: *„Ajutorŭ! că mĕ muşcă unŭ câne turbatŭ!«* Şi cânele turbatŭ nu era nicăirĭ. Dar odată într'adevĕrŭ, că a întâlnitŭ pe cânele turbatŭ; atuncĭ înzadarŭ a strigatŭ ajutorŭ, că vecinii nu l'au crecutŭ şi nu l'au apĕratŭ, şi l'au lăsatŭ sĕ strige până a păţit'o...

Şi Ungurii strigă cam de multŭ. Europa i'a ascultatŭ, a venitŭ spre a-i apĕra, până când s'a convinsŭ că Maghiarii spunŭ neadevĕrŭ, şi că Nemaghiarii nu suntŭ cânii cei turbaţĭ; acuma a începutŭ Europa a ignora strigătele Maghiarilorŭ. Védă sĕ nu se întrécă cu gluma; căcĭ şi gluma dacă durézâ prea multŭ, apoi se desgustă toţĭ câţĭ o audŭ, şi pe urmă sĕ nu le pară rĕu.

Câtŭ este Românulŭ de tolerantŭ le aducŭ esemplulŭ următorŭ: In Botoşanĭ (Moldova) Emerich Hajnal spiţerulŭ (apotecarulŭ), ungurŭ din Transilvania, deşi în întregŭ oraşulŭ Botoşanĭ nu se află mai mulţĭ de 4 séu 5 Ungurĭ, şi nimenĭ în totŭ oraşulŭ nu cunósce limba unguréscă, totuşĭ la spiţeria lui Hajnal era o firmă ca de 6—7 metri lungă şi 1 metru lată, şi pe firmă nu era scrisŭ alta decâtŭ: HAJNAL IMRE GYOGYSZERTÁRA, şi cu tóte aceste nimenea nu i a ḑisŭ măcarŭ unŭ cuvêntŭ, deşi nimenea nu scia ce însemnézâ conţinutulŭ firmei. Ba din contră îlŭ lăudau că e bunŭ naţionalistŭ şi că ţine aşa de multŭ la naţiunea sa. Dar cu tóte acestea era patriotŭ românŭ bunŭ, încâtŭ ar fi de doritŭ sĕ avemŭ în România mulţĭ patrioţĭ Românĭ ca dênsulŭ. *Eternă-i fiă memoria!*

Pentru firma lui cea ungurésca, nu s'a spăriatŭ statulŭ românŭ, că va fi sguduitŭ din temeliă, nicĭ nu l'a învinovăţitŭ nimenea că tratéză şi vinde România la Ungurĭ.

Avemŭ sate curatŭ ungurescĭ în Moldova, dar cine îşĭ bate capulŭ sĕ le româniseze? deşi în multe sate ungurescĭ nu sciu altă limbă decâtŭ pe cea ungurésca. In cele mai multe sate însĕ vorbescŭ românesce, şi în multe sate nu mai vorbescŭ o bóbă ungaresce. Dar fie sigurĭ Domnii Ungurĭ din fericita Ungariă: că nicĭ unŭ Ungurŭ din România nu le invidiéză fericirea ungurésca, nicĭ chiarŭ Vandory Lajos, nicĭ nu dorescŭ o sórte mai bună, nicĭ ajutorulŭ şi cultura Egylet-ului nu o dorescŭ; ei din contră se rógă la D-ḑeu sĕ nu-i fericéscă ca pe Ciangăii din Bucovina.

Lase déră pe tótă lumea sĕ-şĭ cultive şi sĕ-şĭ vorbéscă limba şi nu trâmbiţe minciunĭ: că Ungurii nu impunŭ limba nimĕnui cu forţa; când totŭ ei răcnescŭ şi sbéră: că şi copii nemaghiarilorŭ trebue luaţĭ dela părinţĭ cum se iau mieii dela oi ca sĕ-i înveţe ungaresce de micĭ şi numai ungaresce; adecă o limbă cu care Ungurii în capitala lorŭ nu se potŭ ajuta multŭ; apoi peste hotarulŭ regatului ungurescŭ, perŭ cu toţĭ de fóme cu limba maghiară.

Dacă însĕ Maghiarii ţinŭ la fraţii lorŭ Ungurĭ din România şi voiescŭ sĕ nu li se facă şi lorŭ aicĭ, ceea ce facŭ ei cu fraţii noştri Românĭ de acolo apoi, înceteze cu persecuţiunile şi cu violenţa lorŭ.

Unŭ opincarŭ moldovenitŭ.

CESTIUNEA ARAB-TABIEI.

Circulă diferite sgomote privitóre la unŭ diferendŭ ivitŭ între România şi Bulgaria. Écă versiunea ce dă »Agenţia Havas«:

Autorităţile bulgare stabilindŭ, acum 15 ḑile, unŭ postŭ militarŭ ş'un biurou de vamă pe teritoriulŭ românŭ, la 2 kilometre mai încoa de hotarŭ, pe drumulŭ dela Ostrovŭ la Silistra, guvernulŭ românŭ a intervenitŭ pe cale diplomatică spre a face sĕ se dărâme construcţiunile. Dér demersurile cabinetului din Bucurescĭ rĕmâindŭ infructuóse, ordinŭ se dete posturilorŭ române stabilite dincolo de Dunăre sĕ se apropie de linia hotarului.

In consecinţă, unŭ micŭ detaşamentŭ românŭ a ocupatŭ la 22 Augustŭ (3 Septemvre) înălţimea Arab-Tabia, punctŭ situatŭ—fără sĕ fiă vorba de nicĭ o contestaţiune în acéstă privinţă — pe teritoriulŭ românŭ. Bulgarii îndată s'au retrasŭ.

Incidentulŭ decĭ n'a avutŭ nicĭ o gravitate. Guvernulŭ românŭ a propusŭ îndată d'a se numi o comisiune mixtă, care sĕ fie însărcinată d'a procede, câtŭ se póte mai curêndŭ, la o delimitare definitivă.

Cestiunea israelită în România.

Deosebite versiunĭ circulândŭ asupra sosirei d-lui Armand Lévy în Bucurescĭ, d-sa a adresatŭ ḑiarului „L'Indépendance roumaine“ următórea scrisóre prin care esplică venirea sa acolo:

Mi s'au arĕtatŭ acum liniile ce stimabilulŭ d-vóstră ḑiarŭ mi-a consacratŭ şi care, deşi suntŭ fórte binevoitóre, potŭ fi rĕu interpretate. Bine-voţĭ dér, sub titlulŭ de lămurire, a-mĭ permite sĕ scriu câte-va cuvinte.

N'am avutŭ de potolitŭ nicĭ o agitaţiune contrară independenţei ţĕrei, nicĭ a reserva pentru mai târḑiu o aprobare de acte, pe care le-aşĭ desaproba astăḑĭ. M'am mărginitŭ a aminti celorŭ pe carĭ acésta putea sĕ-i intereseze, că alianţa israelită universală a dechiaratŭ de mai multe orĭ, că ţinta ei salutară fiind îndoită, una de a lucra la emanciparea israeliţilorŭ pretutindenĭ pe unde nu se bucură de locŭ de egalitatea drepturilorŭ, şi alta de a contribuì la progresulŭ lorŭ civilŭ pe acolo pe unde elŭ lasă încă de doritŭ, ea privesce — întru câtŭ este vorba de ânteiulŭ punctŭ— misiunea sa ca sfârşită prin tratatulŭ din Berlinŭ şi că, astfelŭ fiindŭ, nu i-a mai rĕmasŭ altŭ ceva de făcutŭ decâtŭ sĕ contribue, pe câtŭ putinţa ii va fi, la totŭ ce ar putea contribuì la crescerea în România a progresului civilŭ alŭ israeliţilorŭ, pentru ca sĕ pótă sfârşi singurĭ opera lorŭ de complectă egalare cu Românii. Şi am adaosŭ, că décă o bună mamă tratéză pe copii sĕi cu aceeaşĭ dragoste, orĭ-care ar fi, de altmintrelĭ, defectele unora séu ale altora, unŭ bunŭ fiu iubesce cu tinereţe pe mama sa, chiarŭ când o crede ne-dréptă în privinţă-i.

Cunoscŭ în destulŭ de bine calităţile israeliţilorŭ din România spre a mĕ îndoì, că printr'unŭ patriotismŭ prea zelosŭ, nu vorŭ reuşi în curând sĕ dobândéscă în România unŭ locŭ egalŭ cu coreligionarii lorŭ din Englitera, Francia şi Italia. De asemenea sciu fórte bine câtŭ de multŭ Românii creştinĭ îşĭ iubescŭ patria lorŭ pentru ca sĕ fiu sigurŭ că, după ce au luatŭ precautiunile pe care le-au credutŭ trebuinciόse pentru propria lorŭ desvoltare, nu vorŭ voi sĕ lase a se perde nicĭ o forţă, care ar putea sĕ fiă folositóre ţĕrei. Mai cu deosebire prin unirea socială se înalţă naţiunile. Nimenĭ nu doresce cu mai mare vioiciune ca mine prosperitatea şi înălţarea României.

Vĕ rogŭ a primì cordiala simpatiă a unuia din cei mai vechĭ filo-românĭ. — *Armand Lévy.*

Corespondentulŭ bucurescénŭ alŭ cunoscutului ḑiarŭ »Il Diritto,« vorbindŭ în corespondenţa sa despre cestiunea israelită, spune, între altele, că deşi »Telegrafulŭ« a voitŭ sĕ escite poporaţiunea la unŭ măcelŭ contra evreilorŭ, bunulŭ simţŭ alŭ Românilorŭ nu-i lasă sĕ asculte acele cuvinte. Românii suntŭ fórte toleranţĭ şi mĕsura de care se plângŭ israeliţii, privitóre la comerciulŭ ambulantŭ, n'a fostŭ luată contra evreilorŭ, ci a fostŭ o mĕsură generală.

Toţĭ sciu, că restricţiunile ce se făcéu în privinţa israeliţilorŭ au încetatŭ după tratatulŭ dela Berlinŭ prin modificarea art. 7 din Constituţiune, astfelŭ aḑĭ avemŭ israeliţĭ alegĕtorĭ, şi potŭ fi aleşĭ în diversele colegii politice, suntŭ advocaţĭ, juraţĭ, membri în consiliulŭ comunalŭ, împiegaţĭ la căile ferate, la Banca naţională, la monopolulŭ tutunului şi alte instituţiunĭ publice.

Vorbindŭ despre protestarea israeliţilorŭ din Londra, carĭ au cerutŭ lordului Salisbury sĕ intervină, corespondentulŭ ḑiarului »Diritto« scrie, că nu este adevĕratŭ că în România esistă o persecuţiune religiósă.

După câtŭ scimŭ, acelŭ corespondentŭ este unŭ israelitŭ românŭ, d. H. Rănişténu, doctorŭ în dreptŭ.

Felicitămŭ pe tênĕrulŭ advocatŭ, care apără causa României în străinătate. Acesta este celŭ mai sigurŭ modŭ d'a atrage simpatiile nóstre în partea Israeliţilorŭ, încheiă »Românulŭ.«

Conflictulŭ dintre Gemania şi Spania.

După scirile cele mai nouĕ ce sosescŭ despre afacerea Carolinelorŭ, se pare că Germania e hotărîtă să cedeze Spaniei. »Nordd. Allg. Ztg.,« organulŭ cancelarului, scrie cu multă modereţiune că acéstă împrejurare face pe »Wiener Abendpost« sĕ constate, că după tóte semnele conflictulŭ se va aplana pe cale pacînică. Foile germane caută sĕ scuse atitudinea pacinică a Germaniei, ḑicêndŭ, că ea nu vrea sĕ periciteze tronulŭ lui Alfonso. Póte sĕ fiă şi acésta causa moderaţiunei Germaniei, dar sĕ nu uitămŭ că mai póte fi causa şi téma Germaniei, d'a nu cădea într'o cursă, care sĕ distrugă tóte succesele ei dela 1870 încóce. Aşteptândŭ sĕ vedemŭ ce desvoltare iau tractările dintre Germania şi Spania, sĕ continuămŭ a arăta ce se mai petrece în Spania.

Telegramele cele mai nouĕ din Madrid spunŭ, că poporulŭ spaniolŭ, cercurile militare şi politice cerŭ rĕsbunare contra Germaniei. Foile liberale pretindŭ unanimŭ sĕ se declare Germaniei rĕsboiu. Se crede că crucierii »Aragon« şi »Marquez« vorŭ reocupa cu puterea armelorŭ insula Yap, anulândŭ luarea în posesiune de cătră Germania. In arsenale se lucréză cu celŭ mai mare zelŭ. Toţĭ Spaniolii preferă umilirei rĕsboiulŭ. Guvernulŭ chiar e silitŭ sĕ mergă cu curentulŭ şi în consiliulŭ de ministri a declaratŭ ministrulŭ preşedinte Canovas, că dacă Germanii nu vorŭ evacua Carolinele, se va adresa Germaniei unŭ *ultimatum.* Se vorbesce şi aceea, că ambasadorii celorŭ douĕ puterĭ îşĭ vorŭ cere paşapórtele. Generalulŭ Martinez Campos şi admiralulŭ Antequera se vorŭ duce la Filipine. Mai multe ḑiare din Paris dau sub tótă reserva scirea, că consululŭ germanŭ din Saragossa ar fi fostŭ omorîtŭ. In vr'o douĕ oraşe din Francia chiar s'au făcutŭ manifestaţiunĭ antigermane. Mare sensaţiune a produsŭ unŭ articulŭ alŭ ḑiarului italianŭ »Diritto«, organŭ ministerialŭ, care susţine protestulŭ Spaniei în contra ocupaţiunei insulei Yap. Articululŭ încheiă astfelŭ: »Atitudinea Spaniei este în totŭ casulŭ unŭ simptomŭ, că Europa s'a săturatŭ sĕ mai sufere preponderanţa lui Bismarck.«

In faţa acestui curentŭ antigermanŭ, nu e mirare decĭ, că puterniculŭ cancelarŭ se simte de astădată slabŭ în faţa Spaniei şi că căpitanului vaporului de rĕsboiu »Hyäne« i s'a datŭ mână liberă, prin urmare póte părăsi insula Yap.

SCIRILE ḐILEI.

O telegramă ce a primit'o »Kölnische Zeitung« spune, că autorii proclamaţiunei »irredentei« române nu suntŭ Românĭ, ci Maghiarĭ, carĭ au tipărit'o şi împărţit'o cu intenţiunea de a suspecta pe Românĭ şi ca ministrulŭ Tisza sĕ aibă motive de a persecuta pe Românĭ. Foile ungurescĭ suntŭ cătrănite pe ḑiarele din Germania, fiind că propagă scirĭ duşmănóse Maghiarilorŭ.

—o—

Din Hunedóră i se scrie „Tribunei,“ că în birtulŭ lui Ianner de acolo, o societate de Maghiarĭ vorbea despre Românĭ şi Saşĭ, şi unŭ Maghiarŭ strigă ca unŭ sĕlbaticŭ în presenţa a doi Românĭ ce se aflau în aceeaşĭ cameră: „Câţĭ Valahĭ şi Saşĭ suntŭ în lume, toţĭ suntŭ hoţĭ, mişei şi bunĭ de furcĭ?“ Ce s'ar fi întêmplatŭ cu unŭ Românŭ séu cu unŭ Sasŭ, care s'ar fi esprimatŭ astfelŭ despre Maghiarĭ? De bună sémă înfunda temniţa.

—o—

Viceşpanulŭ Caraşiu-Severinului a începutŭ o strictă cercetare, ca sĕ pună mâna pe cei carĭ au afişatŭ proclamaţiunea în Caransebeşŭ. Proclamaţiunea, după o telegramă din Timişoră, s'a împrăştiatŭ şi în ţinutulŭ Rĕcaşului, şi s'a trimisŭ din Ploescĭ cu posta prin Pesta.

—o—

O deputaţiune dintre foştii membri ai societăţii „Slovenska Matica“ s'a dusŭ în ḑilele trecute la Viena, ca sĕ înmâneze Maiestăţii Sale o petiţiune. In aceasta se cerea, ca ordinaţiunea ministerială, prin care s'a desfiinţatŭ „Slovenska Matica,“ sĕ se anuleze şi sĕ se oprĕscă d'a se da averea „Maticei“ reuniunei de cultură ungaro-slovacă. După cum spune acum „Vaterland“, viceşpanu Thuroczului a încunosciinţatŭ pe petenţĭ, că petiţiunea s'a trimisŭ fără nicĭ o observare séu decisiune, ministrului de interne ungurescŭ.

—o—

S'au făcutŭ paşĭ cătră ministrulŭ cultelorŭ din partea inspectorului scolarŭ, ca sĕ fericească şi Sebeşulŭ cu o scólă de statŭ.

—o—

Tribunalulu din Têrgu-Mureşului, ca forŭ competentŭ pentru judecarea crimelorŭ de înaltă trădare, revoluţiune etc., din incidentulŭ proclamaţiunei a adresatŭ autorităţilorŭ municipale din Ardealŭ unŭ ordinŭ, ca pe persónele bănuite că stau în legătură cu comitetulŭ „irredentei“ sĕ le supraveghieze strićŭ, şi în casulŭ datŭ sĕ se facă perchisiţiunĭ domiciliare, sĕ aresteze pe individii la carĭ s'ar găsi indicii şi sĕ'i predea tribunalului din Têrgu-Mureşului, ca sĕ le facă instrucţiunea şi sĕ'i judece.

—o—

Universitatea *„Franz-Joseph“* din Cernăuţĭ îşĭ va deschide cursurile la 1 Octomvre 1885, scrie „Românulŭ.« Semnalămŭ printre profesorĭ pe d-nii: Isidorŭ cavalerŭ de Onciulŭ, profesorŭ de bibliă, limba ebreă şi limbĭ orientale, Constantinŭ Podovicĭ, profesorŭ de dreptulŭ canonicŭ grecŭ-ortodoxŭ, Iónŭ Sbiera, profesorŭ de limba şi literatura română, Vasile de Repta, profesorŭ de exegesa şi istoria bisericéscă, Emilianŭ Voinţchi, profesorŭ de teologiă, morală, Vasile Mitrofanovicĭ şi Juvenal Stefanelli, toţĭ profesândŭ cea mai mare parte din cursurĭ în limba română.

—o—

Cetimŭ în »Românulŭ:« »Regimentulŭ de geniu condusŭ de idea de a putea procura trupelorŭ în manevră şi campaniă apa necesară pe acolo pe unde nu esistă puţurĭ, a studiatŭ o sistemă de puţŭ, şi ḑilele acestea a şi esperimentatŭ pe platoulŭ Cotrocenĭ sistema de puţŭ Pitoy. »Revista armatei« spune, că va face o descripţiei detaliată a acestui puţŭ, care crede că va interesa pe toţĭ oficerii nostri.«

—o—

„Voinţa Naţională“ e informată, că căpitanulŭ Dimancea din artileriă, actualmente aflatŭ în misiă în Englitera, a inventatŭ unŭ revolverŭ cu 6 séu mai multe focurĭ, care se deschide şi aruncă singurŭ cartuşele arse şi se póte desface în bucăţĭ cu mâna pentru a se curăţi. Acestŭ revolverŭ este fórte simplu şi se crede că va avea şansa a se adopta în armata engleză.

Arena. De câteva ḑile se află în Brașovŭ societa-[ta] de acrobațĭ și gimnasticĭ a d-lui Adolf Kiss, care [a] și datŭ până acum patru representațiunĭ. Celŭ ce a [a]sistatŭ la vre-una din acestea s'a pututŭ convinge de [de]stoinicia trupei, care e compusă din artiștĭ escelențĭ. [E] de miratŭ precisiunea cu care se esecută diferitele [es]erciții gimnastice și de forță la trapezŭ și recŭ, jocurile [ș]i săriturile pe funiă, esercițiile pe sfóră neîntinsă, peri-[cul]ósele salturĭ în aerŭ, danțurĭ ș. a. Intre aceste jocurĭ [ca]re 'țĭ încórdă atențiunea, clovnii distragŭ publiculŭ prin [di]feritele lorŭ glume adeseori de minune potrivite. Pu-[b]liculŭ găsesce în adevĕrŭ momente de distracțiune la [a]ceste representațiunĭ.

Pĕcatulŭ bețieĭ.

De lângă Reghinulŭ săsescŭ, 6 Septemvre.

II.

Din Reghinulŭ săsescŭ, dela podulŭ de vamă, până [l]a drumulŭ care merge cătră Gurghiu și ajunge la crâșma [lu]i Clopotŭ Eisig, iĭ trebue omului sĕ mérgă 20 minute; [î]n dis[t]anța acestei călĕtorii, și în stânga și în drépta pe [lâ]ngă drumulŭ țĕrii se află 17 crâșme jidovescĭ, și vîndŭ [p]e întrecute care de care vinarsŭ mai eftinŭ, litra dela [1]6–18 cr. »vinarsŭ bunŭ cu buruene și mĕsură mare, [cu]m ḑicŭ ei,« pre lângă acésta mai vîndŭ jidovii pită, [t]abacŭ, aprinḑătóre și altele, strigă după ómenĭ, încâtŭ [o]mulŭ vrêndŭ nevrêndŭ întră înăuntru și apoi, uitându-se [d]e una și la alta, ilŭ îndémnă pĕcatele pe sĕrmanulŭ de [o]mŭ că poftesce și din celŭ bunŭ cu buruene adecă din [vi]narsŭ și așa bea de 3 cr., apoi de 5 până la 10 cr. [Ș]i iată că a bĕutŭ atâta până ce mai pe urmă dă cu [bo]lnăria după cânĭ.

Acestea se întêmplă numai pe aicea, dară apoi pe [Mu]reșŭ în susŭ? Din Reghinulŭ săsescŭ până în Toplița [ce]lă spuḑă de jidovĭ se află, și în ce mĕsură mare se [be]a vinarsulŭ de plutașĭ, nimenea nu-șĭ póte închipui. [Ac]olo dintre poporŭ o parte a și ajunsŭ la sapă de [le]mnŭ. Totŭ așa stau treburile și prin părțile Bicazului [ș]i Tolgheșului, ba încă mai rĕu ca în alte locurĭ, o mul-[ți]me de jidovĭ domineză totŭ ținutulŭ acela.

Acolo dară și pre aicea în unele locurĭ și în ḑiua [d]e aḑĭ ómenii se țĭnŭ de obiceiulŭ celŭ vechiu, vinarsulŭ [î]lŭ beu nu numai în crâșme, ci chiar și în sântele bi-[seri]ci. La prasnicĭ, cum e Archangelulŭ Mihailŭ și Ga-[vri]ilŭ, Nascerea Domnului și alte multe, *mai tóte*, creștinii [du]pŭ mâncare și bĕutură în biserică și după ce preotulŭ [p]lă cu celea sânte, se apucă cu toții de mâncate și [bĕu]te, în urma cărora urméză bătăĭ și de multe orĭ și [mó]rte celea.

Óre pentru ce se mai rabdă astfelŭ de lucrurĭ, și [nu] le facŭ unŭ capĕtŭ?

In părțile sĕcuimii, încă asemenea în tóte comunele [s]e află jidovĭ, și Sĕcuii béu spirtŭ și vinarsŭ încâtŭ stau [s]ĕ prăpădéscă pĕmêntulŭ, cu bĕutulŭ întrecŭ și pe Ro-[mâ]nĭ și mai tare béu spirtulŭ nestinsŭ; deja în părțile [Gu]rghiului mai toțĭ Sĕcuii suntŭ ajunșĭ la sapă de lemnŭ, [ti]nutulŭ munțilorŭ și alŭ pășunilorŭ ilŭ tragŭ Armenii [Ho]racŭ și Gergiti, ĕră Sĕcuii suflă în păsatŭ.

In timpulŭ acesta în care trăimŭ, vinarsulŭ jócă [ma]re rolŭ și vinarsulŭ aduce și venitele cele mai marĭ, [ma]inica în țéra nóstră nu are așa trecere ca vinarsulŭ [vi]narsulŭ îmbogățesce pe evreii — noii »patrioțĭ« ma-[ghia]rĭ — ĕr poporulŭ sĕrăcesce vĕḑêndŭ cu ochii.

Cine nu mĕ crede pre mine, lase tóte întreprinde-[ri]le la o parte, sĕ vie și sĕ se facă vênḑĕtorŭ de vi-[na]rsŭ (crâșmarŭ) în ospĕtăria lui Clopotŭ Eisig dincolo [d]e Reghinulŭ săsescŭ lângă drumulŭ care merge cătră [Gu]rghiu, și va vedea ce „Geschäft« va face și câtŭ de [b]ine iĭ va merge tréba, ilŭ asigurezŭ orĭ și pre cine — [nu]mai sĕ aibă capŭ bunŭ, — că în scurtŭ timpŭ dela [ve]nica va ajunge la banĭ încâtŭ în Reghinulŭ săsescŭ ișĭ [v]a puté cumpĕra curțĭ de pétră cum 'și-au cumpĕratŭ [ju]dorii, cari erĭ alaltăerĭ vindéu vinarsŭ pre lângă dru-[mu]lŭ țĕrii, ĕr astăḑĭ aceia facŭ cele mai strălucite „Ge-[sch]äfturĭ« în orașulŭ Reghinulŭ săsescŭ — pentru că [în]tre Sașĭ — și puținĭ Românĭ cățĭ au avutŭ vre-o în-[tre]prindere au începutŭ a falimenta.

Ce ar fi de făcutŭ, ca acestui rĕu sĕ i se pótă pune [ca]pĕtŭ? Sĕ meditămŭ cu toții. —..—..—*Tu.*

DIN BUCOVINA.

Câmpulungŭ în Augustŭ 1885.

Ḑilele trecute am avutŭ ocasiune a fi presentŭ la [o] petrecere sĕrbătorésca în mijloculŭ poporului românŭ [di]n Carpații bucovinenĭ. Românulŭ munteanŭ nu e ser-[vi]lŭ precum ilŭ aflĭ la Câmpiă. Rîmlenii străvechĭ ai [r]istelorŭ republice Dorna și Câmpulungŭ au gustatŭ prin [s]ecole din isvorulŭ rĕcoritorŭ alŭ libertății, și astăḑĭ încă [î]n cele mai grele împrejurărĭ, deși rĕmașĭ înapoi în cul-[tu]ră înaintea altorŭ popóre conlocuitóre, sciu a'șĭ rĕdica [ca]pulŭ și a face pe streinŭ sĕ înțelégă că: »Românulŭ [ș]i lostŭ și elŭ odată ceva, și n'are nevoiă a se lingușì [st]rĕinui. Amintescŭ anume despre acestea, pentru că în [a]stă direcțiune și sub alte împrejurărĭ pe care aice nu voiŭ a le desfășura sistemulŭ, de lingușire și protecționismŭ luase pela noi dimensiunĭ îngrijitóre.

De astadată însă era vorba că domnulŭ Niculai Cehowschi, judecătorulŭ districtului Câmpulungŭ, fù numitŭ Consilierŭ la tribunalulŭ din Suceava, și vestea că domnia sa voesce a se depărtă din mijloculŭ nostru, a pusŭ din tóte părțile poporulŭ în mișcare.

Ca smeii din legende, călărĭ alergau Românii noștri din tóte părțile în haine sĕrbătorești pentru a petrece pe funcționarulŭ celŭ mai demnŭ, care prin unŭ șirŭ de anĭ plinĭ de fapte meritabile a încărunțitŭ în mijloculŭ lorŭ, și acuma avea sĕ le ḑică: »rĕmasŭ bunŭ«. In ajunulŭ plecărei orașulŭ Câmpulungŭ era îmbracatŭ în haine de sĕrbătóre și locuitorii lui și dinprejurŭ adunâudu-se în piață înaintară în numĕrŭ imposantŭ cu facle aprinsă până la locuința domnului consilierŭ, unde după ce primi gratulațiunile cele mai căldurόse din partea tuturorŭ corporațiunilorŭ și a notabililorŭ din districtŭ, fără deosebire de naționalitate, i se făcură ovațiunĭ pe care altŭ funcționarŭ publicŭ n'a avutŭ fericirea a le vedé.

Mai strălucitŭ și surprinḑĕtorŭ se desfășură plecarea d-lui consilierŭ Cehowschi a doua ḑi. Pela 9 óre diminéța șoséua ce duce dela Câmpulungŭ spre Suceava presenta unŭ aspectŭ precâtŭ de mărețŭ pre atâtŭ de îmbucurătorŭ. Drumulŭ era acoperitŭ de poporŭ — șirulŭ de trăsurĭ elegante, mestecându-se cu mulțimea căruțelorŭ țĕrănescĭ de paradă, părea a nu avé capĕtŭ, ĕră înaintea trăsurei pline de florĭ a serbătoritului, banderie compuse totŭ din voinicĭ de munte, îmbrăcațĭ în sumane negre ca mura, sburau călare cu stégurile în mânĭ, în sunetulŭ săcălușilorŭ așeḑate de comunele situate d'a lungulŭ șoselei, unde poporulŭ făcêndŭ spalierŭ, strigăte puternice de: »sĕ trăéscă« rĕsunau din pepturile mulțimei adunate, și nu încetară în totŭ decursulŭ călĕtoriei.

»Dómne, că frumósă petrecaniă îĭ mai facŭ«, esclamă unŭ călărețŭ, unŭ Românŭ verde și înaltŭ ca bradulŭ, ce se întârḑiase și nu putea intra de îmbulḑeală în șirulŭ lungŭ de călărețĭ, „așa nu mi-am în-»chipuitŭ că va fi, căcĭ dacă sciamŭ despre una ca acésta »eșiamŭ cu comuna întrégă afară, a fostŭ unŭ domnŭ »bunŭ, nepărtinitorŭ, sĕ trăiască, unde merge totŭ cu bine »sĕ mérgă, Dumneḑeu sĕ'i ajute«.

Aprópe de hotarulŭ districtului, se întinse într'unŭ localŭ anume pregătitŭ o masă, unde luându-se unŭ dejunŭ în voia cea mai bună a tutorora s'au rĕdicatŭ mai multe toaste pentru îndelunga sănĕtate și în onórea astfelŭ sĕrbătoritului domnŭ, dintre care celŭ pronunțatŭ de Vasili Flocea, unŭ românŭ mieḑosŭ de lângă pietrele Dómnei sub Rarău, ar puté face onóre celui mai cultŭ bărbatŭ.

In fine sosì și timpulŭ despărțirei. Domnulŭ consilierŭ mulțămi la toțĭ în modulŭ celŭ mai căldurosŭ și se pornì din mijloculŭ nostru, urmatŭ de urările cele mai sincere din partea bravilorŭ muntenĭ, cari s'au grăbitŭ cu cea mai mare bucuriă a petrece în modulŭ acesta pe domnulŭ demnŭ de onórea ce i au făcutŭ — și pe care poporulŭ munteanŭ nu 'lŭ va uita nicĭodată — pentru că: precumŭ a ḑisŭ Vasile Flocea în discursulŭ sĕu bine nimeritŭ: »bunŭ a fostŭ, bine numai a făcutŭ și *faptele bune din partea celorŭ cu puterea în mână, rĕmânŭ vii în inima popórelorŭ*, și se străplantă din generațiune în generațiune ca unŭ odorŭ comunŭ.

Astfelŭ domnulŭ consilierŭ Cehowschi, depărtându-se din mijloculŭ nostru, ne-a luatŭ inimele cu dênsulŭ și fiă sigurŭ, că poporațiunea întrégă din ocolulŭ Câmpulungului moldovenescŭ de odinióră îlŭ va păstra pentru totdéuna în amintirea cea mai plăcută. *Vrânău.*

MULȚĂMITĂ PUBLICĂ.

Poputeleculŭ de Craine, 2 Septemvre 1885.

Sacratissima Maiestate Ces. Reg. Ap. Franciscŭ Iosefŭ I. îndemnatŭ de spiritulŭ filantropicŭ s'a înduratŭ a dărui prea grațiosŭ din propria Sa casetă 100 fl. v. a. pre scopulŭ restaurărei S. Biserici și a casei paroch. gr. cat. din parochia susŭ scrisă. Din care causă bucuria ce a produsŭ acéstă prea înaltă dăruire e mare în inima poporului de aicĭ, sĕrăcitŭ și bătutŭ de vitrega'i sórte materială.

Decĭ pentru acésta, ca interpretulŭ fidelilorŭ încredințĭ grijei mele sufletescĭ, subscrisulŭ îmĭ țĭnŭ de sacră datorință — ca tributŭ de recunoscință filială — a aduce în publicŭ cea mai adêncă a nóstră mulțămită omagială, și a esprima ferbintea nóstră dorință fiéscă, ca sĕ trăéscă Maiestatea Sa Prea Inălțatulŭ nostru monarchŭ până la cele mai adêncĭ ḑile în înfloritórea-i sănĕtate.

Totŭ cu acéstă ocasiune — după ce nerecunoscința în ochii Românului încă din bĕtrânĭ s'a consideratŭ de pĕcatŭ negru — mĕ simțŭ deobligatŭ a aduce în publicŭ cea mai adêncă a nóstră mulțămită și Il. Sale d. Baronŭ Iosica Samu, comite supremŭ alŭ comit. Clușiului, căcĭ s'a înduratŭ a ne oferi gratuitŭ mai totŭ materialulŭ de lemnŭ din care s'a ridicatŭ șiura și poeti pre fondulŭ paroch. care la începutulŭ păstorirei mele sĕmĕnă cu o pustietate în mijloculŭ căreia — după ce superedificatele parte lipseau, parte zăceau ruinate — numai o casă mai susta.

Lad. Popŭ Chechișianulŭ,
preotŭ gr. cat.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 9 Septemvre. — Óspeții polonĭ au dusŭ coróne la mormêntulŭ lui Franciscŭ Deacŭ și Woronieczky și la statua lui Petöfi. Mulțimea, ce numĕra miĭ, aclama cu entusiasmŭ.

KLAGENFURT, 9 Septemvre. — Maiestatea Sa a sositŭ erĭ la manevre, a fostŭ sĕrbătoresce primitŭ. După améḑĭ Regele visită esposițiunea.

DIACOVAR, 9 Septemvre. — Fiscalulŭ episcopescŭ Kovacevicĭ a fostŭ arestatŭ pentru crima de înșelare.

MADRID, 9 Septemvre. — S'au făcutŭ din nou manifestațiunĭ antigermane; de astădată în mai multe orașe. In Valencia insigniile dela consulatulŭ germanŭ au fostŭ rupte. Se vestesce, că fregata germană nu a lăsatŭ nicĭ o garnisónă în Yaps. Spiritele s'au mai liniștitŭ în urma acestei scirĭ.

DIVERSE.

Dreptate rusésca. — »Națiunea« estrage următórele dintr'o corespondență pe care unŭ confrate din capitală ḑice că o primește din Chișinĕu: »La 16 Augustŭ, diminéța, o mare nenorocire s'a întêmplatŭ la marginea orașului Chișinĕu. Nisce oficerĭ rușĭ se întorceau bețĭ dela vênatŭ, și pe drumŭ se legau de nisce țĕrance din satulŭ Petricanĭ. Sosindŭ la unŭ hanŭ, ofițerii se deteră josŭ din căruță și întrară în cârciuma evreului Leibu Lazar. Tocmai atuncĭ lângă hanŭ poposiau nisce țĕranĭ, carĭ se întorceau din orașŭ. Intr'unŭ carŭ se afla o copilă țĕrancă fórte frumósă. Ofițerii, bețĭ morțĭ, năvăliră asupra carului cu copila și începură a o săruta. Țĕranii rîdeau și nu se supĕrau, până ce unulŭ din ofițĕrĭ Ostrovsky ișĭ permise o necuviință, ridicândŭ pólele rochiei cu care era îmbrăcată fata. Copila a începutŭ sĕ plângă, cerêndŭ ajutorŭ dela tatălŭ sĕu. Acesta sărì din cârciumă și aflândŭ de ce e vorba apucă unŭ lemnŭ, ce-i venì în mână, și ilŭ asvârlì în capulŭ ofițerului. Ofițerulŭ lovitŭ, cu sânge rece, scóse unŭ revolverŭ și-lŭ descărcă în peptulŭ țĕranului. Țĕranulŭ căḑù josŭ mortŭ. Consătenii omorîtului se aruncară atuncĭ cu furiă asupra miserabililorŭ și o scenă desgustătóre avù locŭ. Ofițerulŭ lovitŭ fù călcatŭ în picióre și ucisŭ; ceilalțĭ ofițerĭ, vĕḑêndŭ furia țĕranilorŭ, și mai alesŭ numĕrulŭ lorŭ, fugiră. Peste câteva óre venì la fața locului unŭ batalionŭ de infanteriă și însușĭ generalulŭ Constantinovicĭ, guvernatorulŭ Basarabiei. 27 țĕranĭ fură arestațĭ din carĭ s'au găsitŭ culpabilĭ numai 11, ĕr 16 au fostŭ liberațĭ după ce au primitŭ la poliția câte 150 vergĭ. Insășĭ copila țĕranului omorîtŭ a fostŭ arestată, lucru pe câtŭ de curiosŭ pe atâtŭ de barbarŭ.

* *
*

Divorțulŭ la Zürich. — Locuitorii din Zürich, cari cerŭ divorțŭ pentru incompatibilitate de caracterŭ, suntŭ închișĭ, soțulŭ și soția, în timpŭ de 15 ḑile, într'unŭ turnŭ ce se află pe lacŭ. Ei n'au decâtŭ o singură cameră, unŭ singurŭ patŭ, unŭ singurŭ scaunŭ, unŭ singurŭ cuțitŭ, etc., astfelŭ că pentru a ședea și a se culca pentru a se odihni și mânca, este neapĕrată trebuință de complesința lorŭ reciprocă. Pare că se întêmplă fórte rarŭ ca soții sĕ nu se împace mai nainte de cele cincĭ-spre-ḑece ḑile, și ca după nouĕ lunĭ sĕ nu se înregistreze câte o nouă nascere la primăria din Zürich.

* *
*

Sfârșitulŭ unei dame frumóse. — In spitalulŭ din orașulŭ Grenwisch a rĕposatŭ ḑilele trecute o damă cu numele Annie Parker. Era fata unui bancherŭ și cu frumsețea ei fenomenală a nebunitŭ la timpulŭ sĕu pe mulțĭ tinerĭ. In vêrstă de 16 anĭ avea pețitorĭ cu grămada, dar mai târḑiu nicĭ cu lațulŭ n'ar mai fi putută prinde unulŭ măcarŭ, pentru că domnișóra începuse a — bé. Devenise o raritate între — bețivĭ. Tata nefericitei fete a murită de năcazŭ, ĕr pe fata a pus-o stăpânirea sub curatelă, și peste anŭ, celŭ puținŭ de patru sute de orĭ a fostŭ ridicată de pe stradă și dusă la închisóre — mórtă de bétă. In închisóre se purta totdéuna ca o damă elegantă, dar abia scăpa de acolo, și cădea ĕră în bóla cea vechiă. Ca fată têneră o numeau »ḑina cu pĕrulŭ de aurŭ« pentru pĕrulŭ celŭ frumosŭ auriu alŭ ei. In timpulŭ din urmă gătea icóne frumóse din pĕrulŭ ei propriu pe séma medicului ei. Nainte de mórte a scrisŭ o epistolă reginei rugând'o sĕ-i așeḑe pe mormêntŭ o pétră, însĕ fără inscripțiune.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.95	Bonurĭ croato-slavone . .	102.50
Rentă de hârtiă 5% . .	91.25	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.20	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	123.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—	Renta de hârtiă austriacă	82.85
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25	Renta de arg. austr. . .	83.40
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—	Renta de aurŭ austr. . .	109 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Losurile din 1860 . . .	139.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.—	Acțiunile băncei austro-ungare	869.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Act. băncei de creditŭ ung.	287.—
Bonurĭ rurale transilvane	103.—	Act. băncei de creditŭ austr.	286.10
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 87
		Napoleon-d'orĭ	9.91 1/2
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.25
		Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1885.

	Cump.	vénd.
Renta română (5%). . . .	88	89
Renta rom. amort. (5%) . .	93	93 1/2
» convert. (6%) . .	88	89
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	30	32
Credit fonc. rural (7%) . .	100 1/2	101 1/2
» „ „ (5%) . .	85 1/2	86 1/2
» » urban (7%) . .	98 1/4	99 1/4
» » » (6%) . .	91	92
» » » (5%) . .	82 3/4	83 1/2
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	10 3/4	11 1/4
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieței Brașovu

din 8 Septemvre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.83	Vend.
Argint românesc	»	8.75	»
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»
Lire turcescĭ	»	11.12	» 1
Imperialĭ	»	10.10	» 1
Galbenĭ	»	5.82	»
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	» 10
Ruble Rusescĭ	»	123.—	» 12
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice à 5 cr. din „Gaz. Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tungeria lui I. Gross.

Anunciu importantŭ.

La subsemnatulŭ, care locuesce fórte aprópe de gimnasiu românŭ se primescŭ scolarĭ și studențĭ în cuartirŭ și costŭ sub cea mai consciențiósă îngrijire și cu prețurĭ eftine.

Stefanŭ Szabo,
Cancelistŭ
Strada Furcóe Nr 398.

(2 - 2)

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, cari vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la școla confesională cat. din comuna Ilva-mare pe „Luncă“ afară de comună se escrie cursŭ până la 20 Septemvre 1885 st. nou cu emolumintele următóre:

a) salarŭ anualŭ plătitŭ din cassa alodială a comunei Ilva-mare în rate lunare 180 fl.

b) 4 orgii de lemne.

c) cuartirŭ liberŭ

Doritorii de a ocupá acestŭ postŭ au a-șĭ așterne rugarea cu tóte documentele de cualificațiune recerute prin lege. Suplicele întrate mai târḑiu nu se vorŭ primí la acestŭ senatŭ.

Din ședința senatului ținută în Ilva-mare,

Ilva-mare, în 30 Augustŭ 1885.

Președintele
I. Balu.

Secretarulŭ
Constantin
învĕțătorŭ primarŭ.

Otelŭ nou în Brașovŭ.

OTELULU „EUROPA“

in Brașovŭ,

cetate, strada Vămii Nr. 11.

Am onóre a face cunoscutŭ onor. publicŭ, că am deschisŭ otelulŭ meu celŭ nou „Europa“ aranjatŭ cu celŭ mai mare comfórtŭ modernŭ

în 6 Septemvre st. n. 1885.

Prin deschiderea acestui otelŭ credŭ că am satisfăcutŭ unei trebuințe de multŭ simțite, dându-se ocasiune onor. călĕtorĭ de a visitá unŭ otelŭ situatŭ numai șépte-ḑecĭ pașĭ departe de piața mare, în mijloculŭ orașului în strada cea mai de frunte și aranjatŭ în modulŭ celŭ mai comfortabilŭ și bine îngrijitŭ.

Odăi eftine. Salonulŭ de mâncare spre grădină.

In legătură cu otelulŭ „Europa“ am deschisŭ și

RESTAURAȚIUNEA

situată în parterre unde pe lângă alte beuturĭ se servesce și

Bere bună de Dreher dela Steinbruch.

Pentru mâncărĭ bune și vinurĭ alese am îngrijitŭ cu deosebire.

SERVICIULŬ PROMPTŬ, PREȚURILE FÓRTE EFTINE!

De vreme ce am încredintatŭ conducerea afacerilorŭ curente ale otelului unorŭ puterĭ probate și eu însumĭ mi-am datŭ tótă silința a satisface tuturorŭ dorințelorŭ onoratului publicŭ sperŭ că mĕ va onorá cu cercetarea în numĕrŭ câtŭ mai mare a otelului și a Restaurațiunei mele, ce i le recomandŭ cu distinsă stimă

STEFANŬ BARTHA,
proprietarŭ.

Otelŭ nou în Brașovŭ.

Otelŭ nou în Brașovŭ.